

THE GLOBE PROGRAM

A Worldwide Science and Education Program

PROMOCIJA GLOBE PROGRAMA I PROJEKTA S PROŠLOGODIŠNJE DRŽAVNE SMOTRE NASTAVNIČKOM VIJEĆU EKONOMSKE I TRGOVAČKE ŠKOLE DUBROVNIK

1.2.2022.

GLOBE TEAM EKONOMSKE I TRGOVAČKE ŠKOLE DUBROVNIK

Mentorica:
Sanja Čulić,
prof

Matej Ban

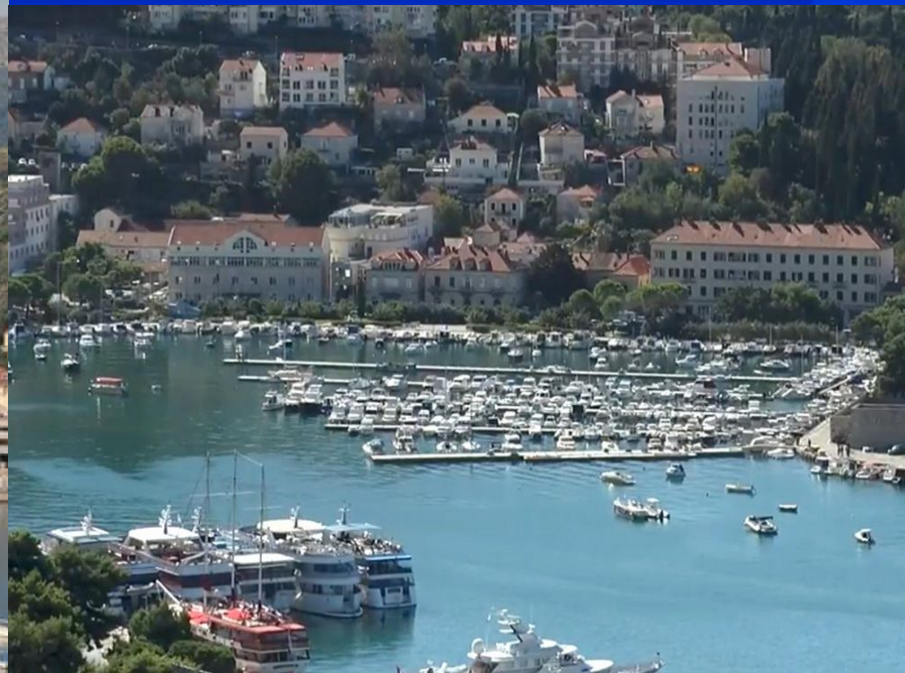
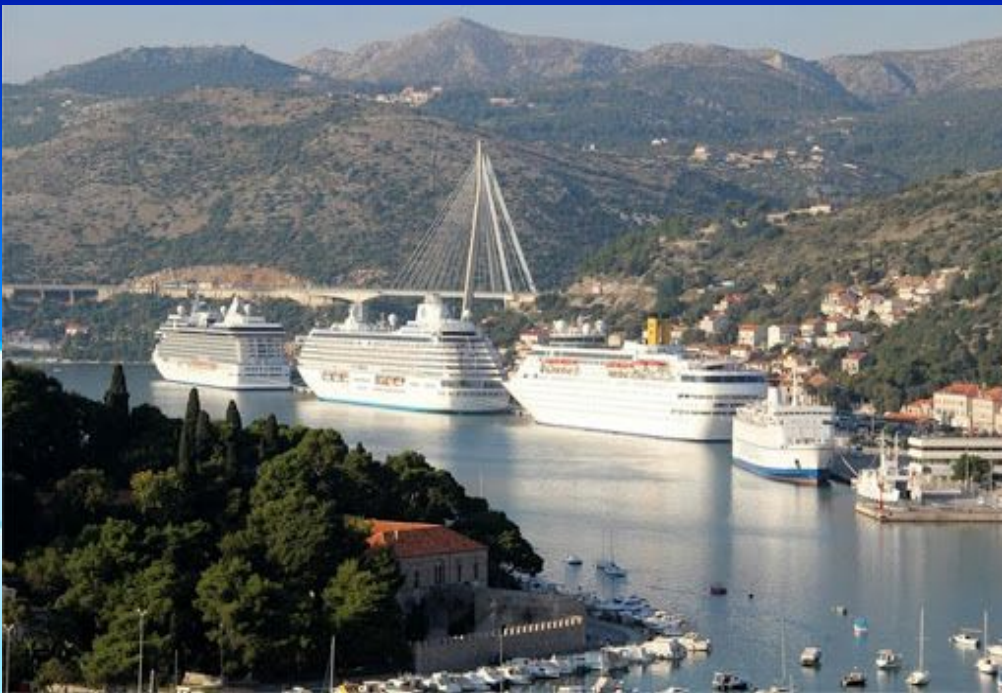

Matea Maslač

Petra Lalić

Fizikalno–kemijski i bakteriološki parametri morske vode unutar lučice Batala

- Za potrebe GLOBE mjerenja iz hidrologije odabrali smo lučicu Batalu.
- Zanimalo nas je bavili se neka od mjerodavnih institucija analizom kvalitete morske vode unutar lučice.
- Odgovor koji smo dobili (“Pa to je lučica“) nije nas zadovoljio jer izgleda da to nitko ne smatra važnim.

- Živimo od turizma.
- Intezivan kruzerski i brodski promet unutar Gruškog zaljeva
- Unutar lučice ulijevaju se oborinske vode, a ponekad i fekalne vode.
- Važan nam je zdrav okoliš i željeli bismo da se antropogeni uzročnici zagađenja svedu na minimum.

Istraživačka pitanja ?

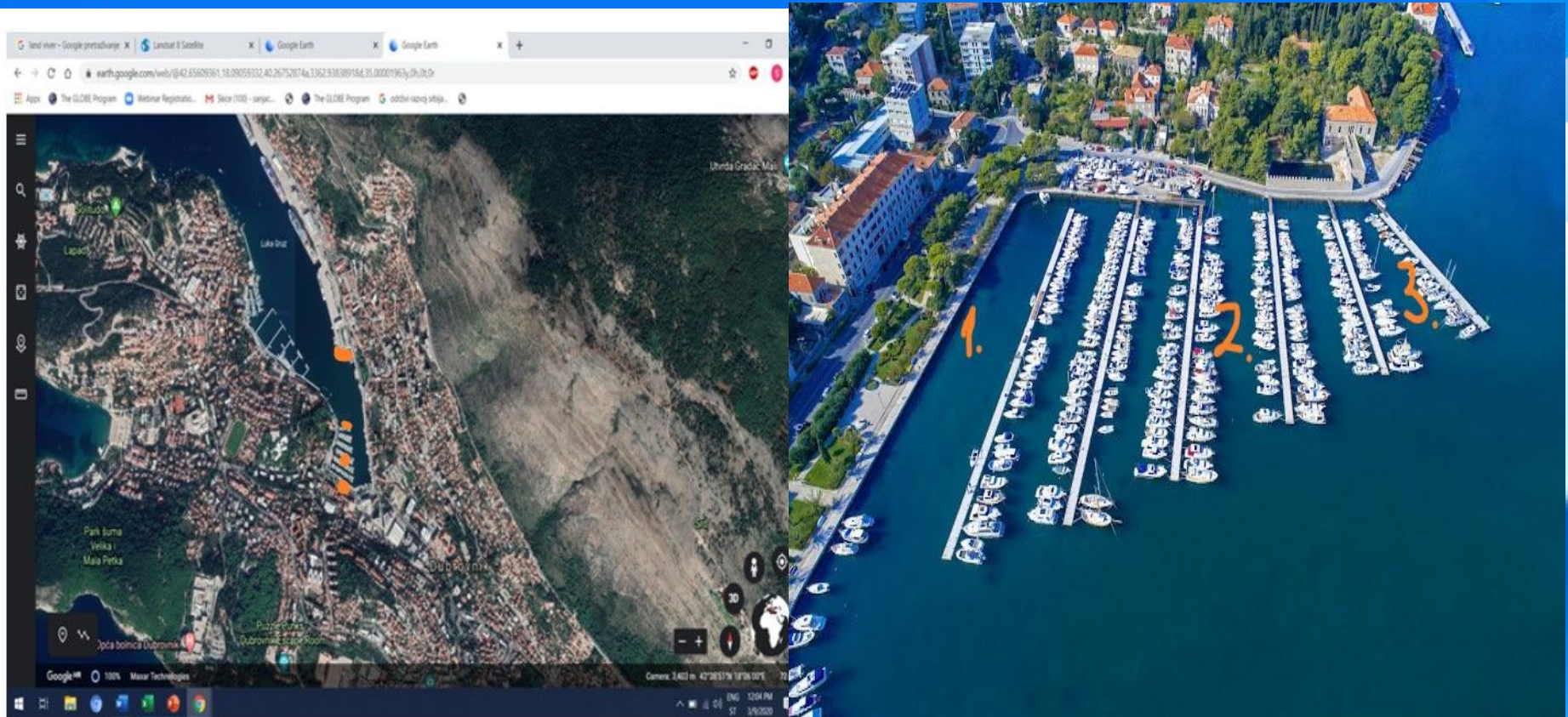
1. Postoji li razlika u kakvoći mora izvan lučice Batala i unutar same lučice?
2. Utječe li kruzerski i brodski promet u ljetnim mjesecima na promjenu fizikalno-kemijskih parametara mora?
3. Možemo li se okupati unutar lučice Batala, a da ne ugrozimo zdravlje?

Naše pretpostavke !

1. Kakvoća mora opada od valobrana prema vrhu lučice Batala, odnosno da je kakvoća mora bolja izvan lučice Batala.
2. Intenzivni kruzerski i brodski promet u ljetnim mjesecima loše utječe na fizikalno-kemijske i bakteriološke parametre mora.
3. Iako se po pričama starijih ljudi nekada moglo kupati unutar lučice Batala, danas se tu nitko ne kupuje zbog sumnje da bi se moglo ugroziti zdravlje. Pretpostavili smo da je to točno, odnosno da kvaliteta mora nije zadovoljavajuća.

Lučica Batala

Satelitska snimka GLOBE postaja u lučici Batala

Mjerne postaje u lučici Batala;

1. Lučica Batala,
2. 3. ponton,
3. Valobran

Metode istraživanja

- Koristili smo GLOBE protokole za mjerenja i opažanja poput :
- Temperatura zraka
- Količina naoblake i oborina
- Temperatura mora
- Prozirnost, salinitet i količina otopljenoga kisika
- pH- vrijednosti mora, alkalitet i količina otopljenih nitrata
- Nitrite i fosfate izvan protokola
- Vizualna promatranja stanja mora poput prisustva raznih onečišćenja i masnih mrlja,
- Razdoblje mjerenja od 1. 3. 2019. do 1. 3. 2020.

Pribor za analizu kakvoće mora

- Secci disk-prozirnost mora
- Alkoholni termometar-temperature mora
- pH metar tvrtke Hanna ph-checker
- Areometar - gustoća mora
- Kitovi tvrtke Visacolor HE (Macherey-Nagel) za analizu otopljenoga kisika, nitrata i nitrita , alkaliteta i fosfata
- Mikrobiološke parametre indikatore fekalnog zagađenja poput *Escherichia coli* (metoda: HRN EN ISO 9308-1) i fekalni enterokok (metoda: HRN EN ISO 7899-2).

Postupci uzorkovanja mora

- Slika prikazuje mjesta uzorkovanja morske vode u samoj lučici Batala, gdje je dubina mora od 1,5 m do 4,5 m. Za uzimanje uzoraka mora dobili smo od Službe za zdravstvenu ekologiju, Zavoda za javno zdravstvo, hladnjak, sterilne staklene boce i produljeni štap za uzorkovanje.

Služba za zdravstvenu ekologiju – Odjel za Okoliš
Postupak uzorkovanja

UZORKOVANJE MORA ZA KUPANJE

Oznaka: OO-Obr 5.7/1
Izdavanje: 04/19.05.2017.
Stranica: 1/1

Sifra	Uzorak	Datum	Sat	Vjetar			KPU O/U/J	KDU O/U/J	Vrijeme S/PO/O	Slahost	Temp zraka °C	Temp. mora °C	Vidljivo onečišćenje
				P/O	Jacina J/U	Smjer I/Z/S/J							
1	LUKA GRIP	11.12.2019	11:06	P	U	SI	R	I	O		14°	16°	—
2	DNO BATALA	11.12.2019	11:16	P	U	SI	P	I	O		14°	16°	—
3	PONTON S	11.12.2019	11:24	P	U	SI	P	I	O		14°	16°	—
4	VALO BOKU	11.12.2019	11:34	P	U	SI	P	I	PO		14°	16°	—

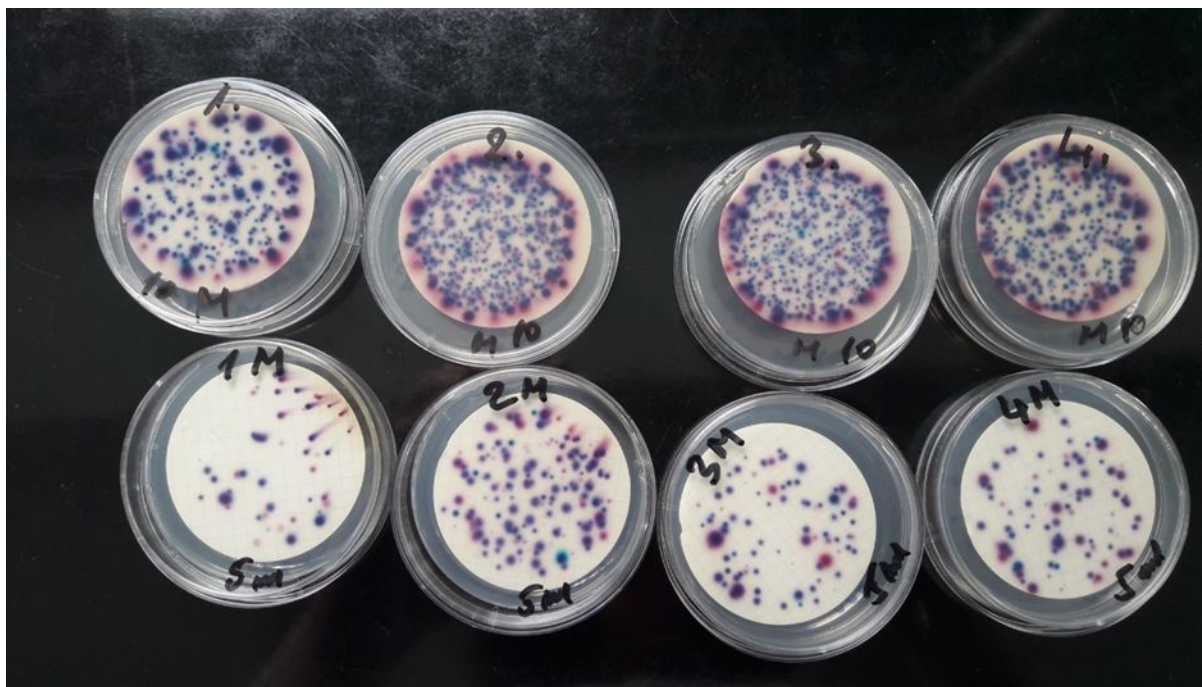
Uzorkovao:

Sonya Čučur

Metoda brojanja indikatora fekalnog zagađenja *Escherichia coli* (HRN EN ISO 9308-1) I fekalni enterokok (HRN EN ISO 7899-2)

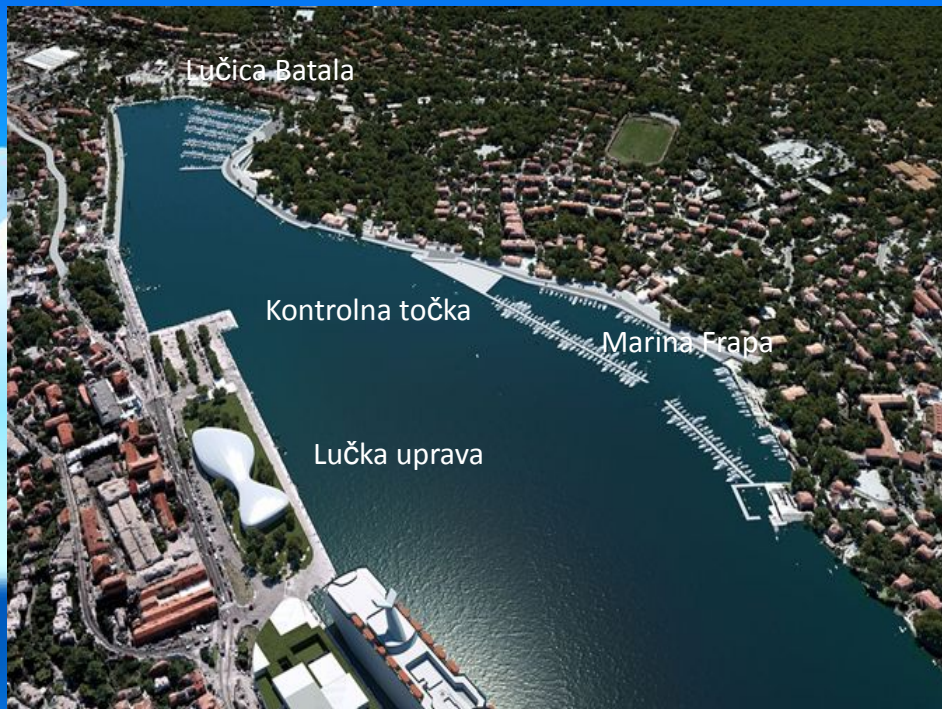

Kolonije *Escherichie coli* plavo ružičaste boje I fekalnog
enterokoka ružičaste boje
Rezultat se izražava kao bik/volume uzorka

Kakvoću mora za kupanje odredili smo prema Uredbi o kakvoći mora za kupanje (NN 73/2008.), a vrijednosti broja izraslih kolonija indikatorskih bakterija, koje su pokazatelji kakvoće mora, prikazane su u tablici 1.

Tablica 1. Standardi za ocjenu kakvoće mora

Pokazatelj	Kakvoća mora			Metoda ispitivanja
	izvrsna	dobra	zadovoljavajuća	
crijevni enterokoki (bik*/100 ml)	<60	61 - 100	101 - 200	HRN EN ISO 7899-1 ili HRN EN ISO 7899-2
<i>Escherichia coli</i> (bik*/100 ml)	<100	101 - 200	201 - 300	HRN EN ISO 9308-1 ili HRN EN ISO 9308-3

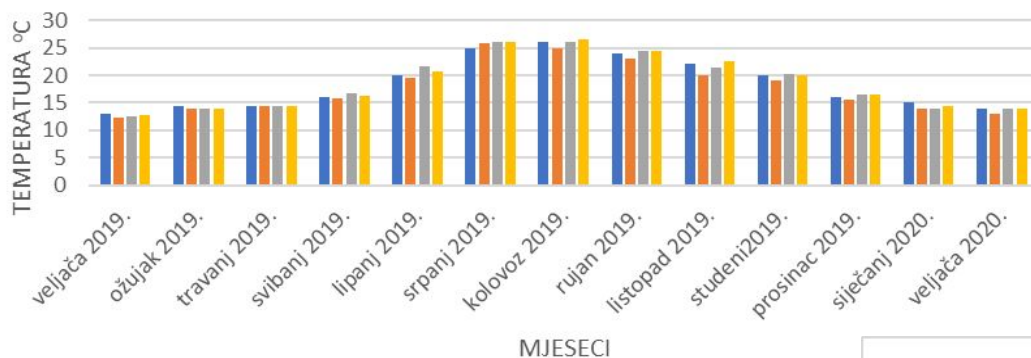

- More smo češće uzorkovali za vrijeme plime nego oseke.
- U 80 % slučajeva bilo je sunčano vrijeme bez prisutnosti vjetra

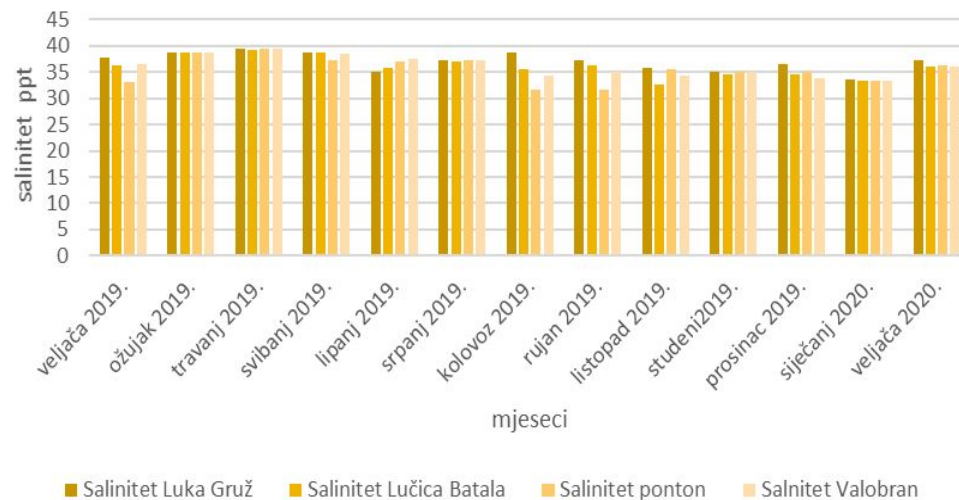
- Kontrolna točka Luka Gruž je u blizini Lučke uprave. Posjetili smo Lučku upravu Dubrovnik
- Željeli smo saznati kako je organiziran program zaštite okoliša unutar luke i koliko brodovi zagađuju more.

Prikaz i analiza podataka

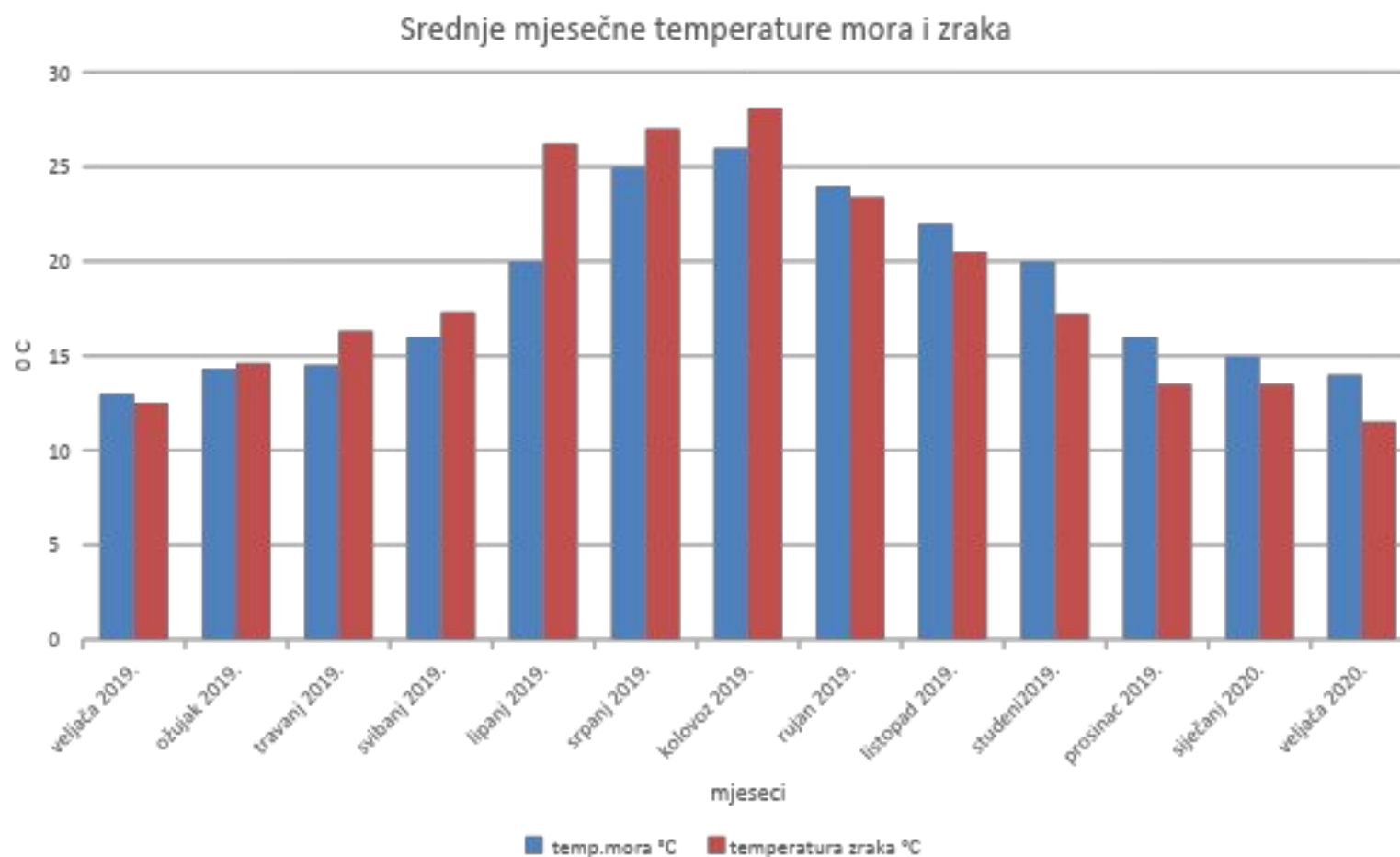
Temperature mora

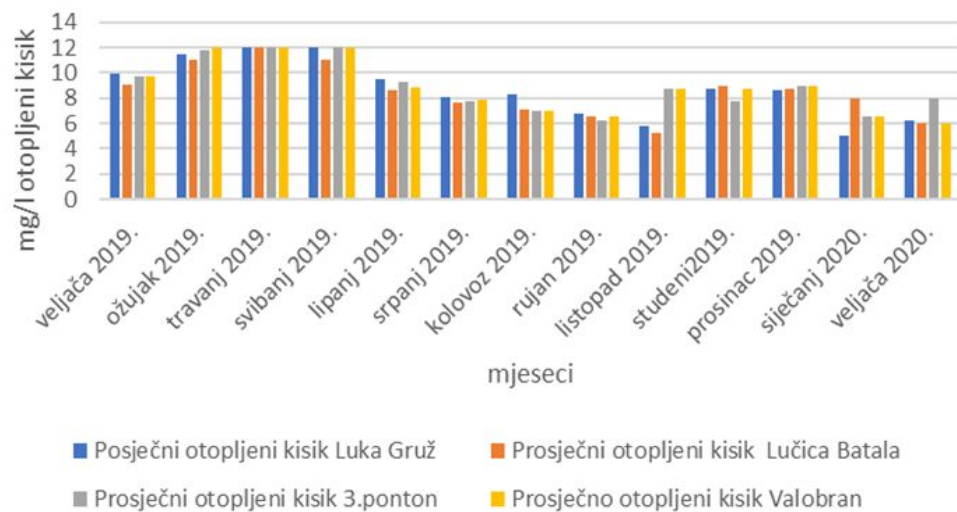
Salinitet mora

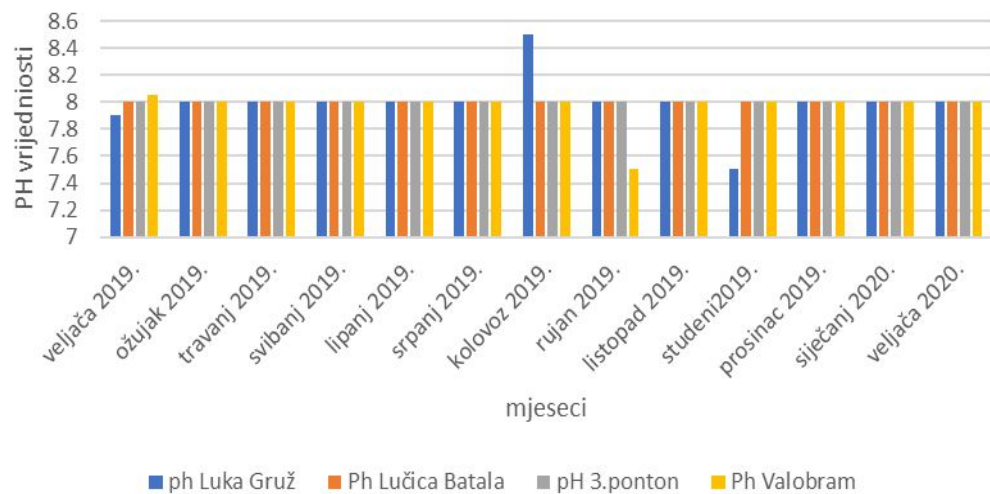
Srednje mjesečne temperature mora i zraka

Otopljeni kisik u moru

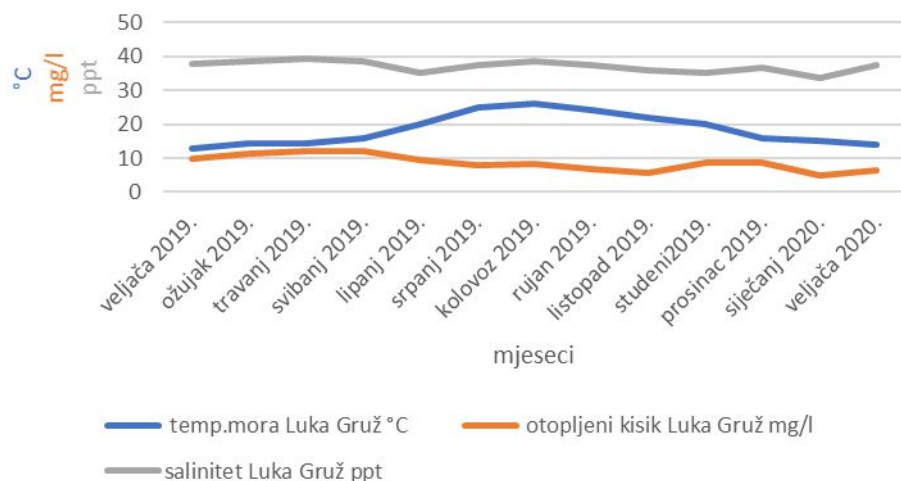

pH-vrijednosti mora

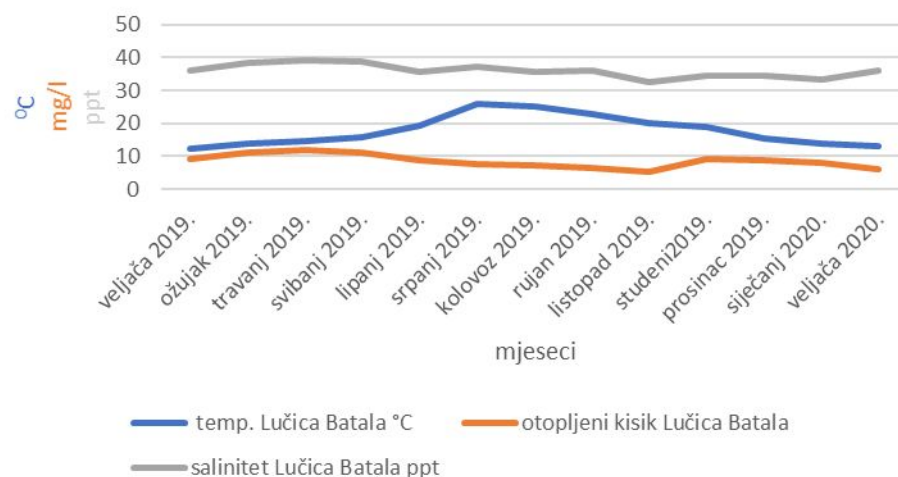

Usporedni prikazi na četiri lokacije s ciljem utvrđivanja eventualne ovisnosti saliniteta mora i otopljenog kisika o temperaturi mora

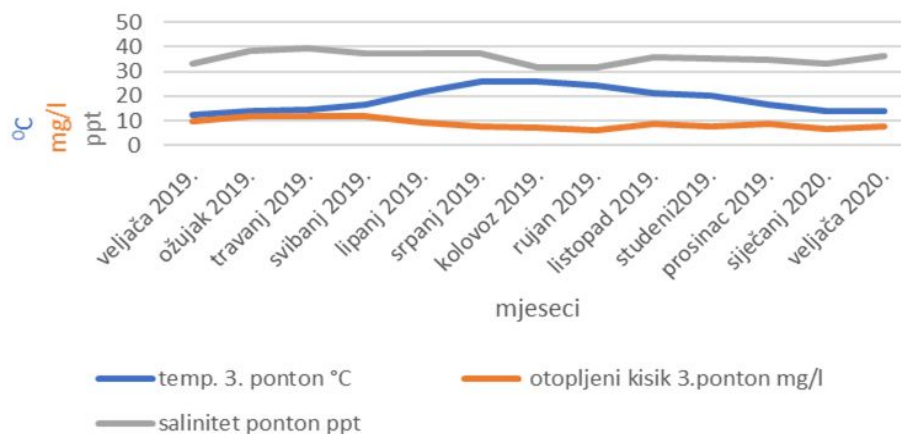
Luka Gruž

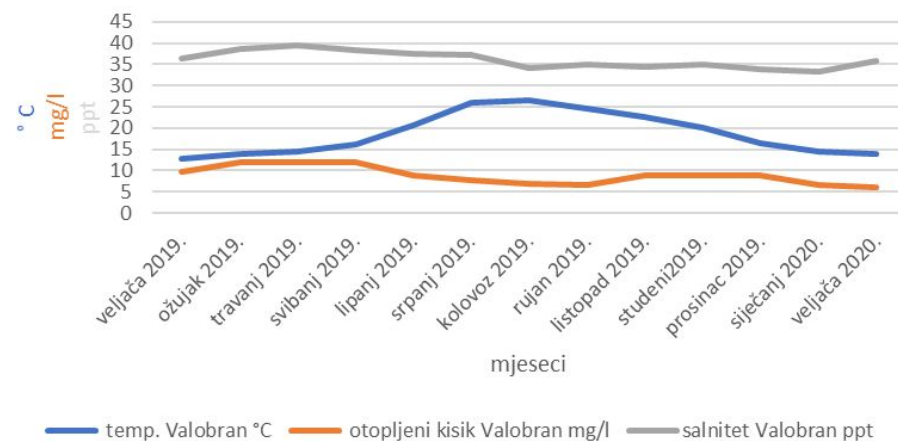
Lučica Batala

3.Ponton

Valobran

Brojnost bakterijskih kolonija *Escherichia coli* i fekalnih streptokoka analiziranih u uzorcima morske vode.

Datum	L.Gruž E.coli	L.Gruž Enterokok	Lučica Batala E.coli	Lučica Batala Enterokok	3.pomton E.coli	3.pomton Enterokok	Valobran Ecoli	Valobran Enterokok
4.2.2019	1240	1240	1240	1240	1240	1240	1240	1240
14.2.2019	90	200	2500	670	220	200	210	310
27.2.2019.	90	180	241960	134000	3800	13600	188	1300
7.3.2019.	90	7	1	2	1	6	2	3
4.4.2019	90	10	100	120	50	45	30	10
10.5.2019.	230	90	550	420	120	96	100	77
6.6.2019.	1240	960	2350	2000	1840	800	1160	800
4.7.2019.	90	200	2500	670	220	200	210	310
5.8.2019	112	180	2500	1340	1800	600	188	130
9.9.2019.	210	130	650	760	560	250	300	130
18.10.2019	230	90	600	410	77	96	64	72
28.10.2019.	210	118	760	480	180	190	126	180
13.11.2019	240	190	720	380	180	210	210	160
18.12.2019	130	40	600	140	390	100	360	90
22.1.2020	90	90	1640	230	220	98	80	43
5.2.2020	470	470	680	2400	700	2020	780	2200
20.2.2020.	1010	320	760	410	380	470	360	280
26.2.2020.	62	32	22	33	10	15	10	12

Legenda bakterioloških mjernih vrijednosti

izvrsna kakvoća
dobra kakvoća
zadovoljavajuća kakvoća
nezadovoljavajuća kakvoća

Rasprava i zaključci

- Na svim postajama prozirnost je morske vode velika
- Temperatura mora je od 14°C do 26°C
- pH vrijednosti su oko 8
- Koncentracija otopljenog kisika od 6mg/l do 12 mg/l
- Salinitet mora od 34 ppt do 39 ppt
- Alkalitet 146mg/l do 180 mg/l
- Nitrati i nitriti nisu zabilježeni
- Analiza na fosfate je negativna
- Rezultati mikrobiološke analize dokazuju prisutnost Escherichie coli i enterokoka

Jesu li kruzeri zagađivači mora ?

- Kruzeri nisu zagađivači mora.
- Veća kontrola izletničkih brodova i jahti

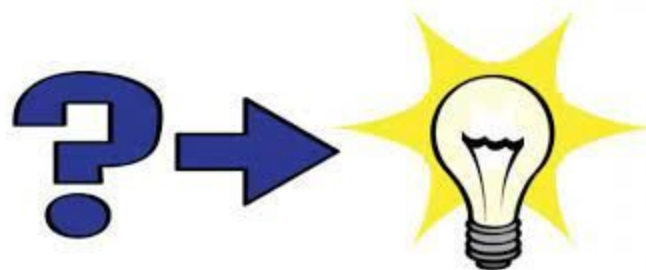

ZAKLJUČCI !

- Kakvoća mora je bolja izvan lučice Batala nego unutar lučice
- Kakvoća mora unutar lučice Batala opada od valobrana do vrha lučice
- Intezivan kruzerski promet u ljetnim mjesecima ne utječe direktno na promjenu fizikalno-kemijskih i bakterioloških parametara morske vode unutar lučice
- More je prema uredbi o kakvoći mora za kupanje (NN 73/2008) unutar lučice Batala nezadovoljavajuće kvalitete.
- Loše kanalizacijske cijevi
- Izvan lučice Batala na kontrolnoj točki Luka Gruž u 60 % slučajeva mora je bilo zadovoljavajuće kvalitete.

POTVRDA HIPOTEZE

- Našu hipotezu da se fizikalno – kemijski i bakteriološki parametri morske vode unutar lučice mijenjaju u usporedbi s kontrolnom točkom uspjeti smo dokazati.
- Mjerenja treba provoditi i dalje u drugim vremenskim uvjetima
- Treba unutar zaljeva imati više točaka mjerenja kako bi rezultati bili točniji.
- Mjerenja treba ponavljati s više timova učenika što traži nabavku više pribora za mjerenje i kitova za analizu.
- Kontinuirano treba provoditi i mikrobiološka mjerenja kako bi se Vodovodu Dubrovnik ukazalo na dotrajalost kanalizacijskih cijevi

HVALA NA PAŽNJI !

“Priroda nas nikad ne vara, mi smo ti koji sebe zavaravamo.”
Jean – Jacques Rousseau